

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Α΄ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

(17-18 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1985)

Μέ την πρωτοβουλία της 'Ελληνικής Φιλοσοφικής 'Εταιρείας καί μέ την συνεργασία του Τομέα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης έγινε στην συμπρωτεύουσα, μέσα στό πλαίσιο του έορτασμού τών 2.300 χρόνων της Θεσσαλονίκης, Φιλοσοφικό Συνέδριο, πού τελοῦσε υπό την αίγίδα του 'Υπουργείου Πολιτισμοῦ καί 'Επιστημῶν. 'Η Α΄ Φιλοσοφική 'Ημερίδα Θεσσαλονίκης κατ' οὐσίαν διήρκεσε δύο μέρες, 17 καί 18 'Οκτωβρίου 1985, διότι υπήρχαν πολλές έπιστημονικές ανακοινώσεις.

Κατά την πρώτη μέρα έγινε εισηγήση στό θέμα του Συνεδρίου. "Έτσι αρχικά ο Πρόεδρος της 'Οργανωτικής 'Επιτροπής καί Πρόεδρος της 'Ελληνικής Φιλοσοφικής 'Εταιρείας, καθηγητής του Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν κ. Κωνσταντῖνος Βουδούρης προσφώνησε τούς Συνέδρους, εύχαρίστησε τόν Τομέα Φιλοσοφίας καί τό Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης γιά τή φιλοξενία τους, καί καλωσόρισε τούς διαπρεπείς έπιστήμονες, πού προσήλθαν γιά νά λάβουν μέρος στό Συνέδριο. 'Ακόμη μέ λόγο σαφή, λιτό καί μεστό διέγραψε τούς κύριους άξονες της θεματικής του Συνεδρίου καί τόνισε πώς ή έπιτυχία της 'Ημερίδας θά δημιουργήσει μιά νέα κατάσταση στόν έλληνικό φιλοσοφικό όρίζοντα, άφου συνιστά ένα νέο πρότυπο έπιστημονικής επικοινωνίας μεταξύ τών Α.Ε.Ι. Στην συνέχεια παρακάλεσε τόν Κοσμήτορα της Φιλοσοφικής Σχολής καθηγ. κ. Χουρμουζιάδη νά λάβει τό λόγο καί τόν Πρύτανη του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καθηγητή κ. Δ. Φατούρο νά κηρύξει την έναρξη τών εργασιῶν της 'Ημερίδας.

'Επί του θέματος καί σύντονοι ήσαν οί λόγοι καί τών 2 εκπροσώπων του Πανεπιστημίου. 'Ο Πρύτανης κ. Δ. Φατούρος τόνισε πώς καί μόνο τό γεγονός της συναντήσεως τόσων φιλοσόφων, διαφορετικῶν τάσεων, άποτελεῖ κάτι τό σημαντικό καί εύχήθηκε ή 'Ημερίδα νά έχει μεγάλη έπιτυχία.

Μετά την επίσημη έναρξη της 'Ημερίδας γιά την Φιλοσοφική έρμηνευτική, άκολούθησε ή έναρκτήρια ανακοίνωση της καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κυρίας Τ. Πεντζοπούλου-Βαλαλά μέ θέμα «'Η θεμελίωση της φιλοσοφικής έρμηνευτικής». Στην εισηγήσή της ή κυρία Βαλαλά τόνισε ότι ή φιλοσοφική έρμηνευτική εισάγει ένα τρόπο του φιλοσοφείν, διότι άποδεσμεύεται τόσο άπό τό μεθοδολογισμό τών έπιστημῶν όσο καί άπό τό ρεύμα της έρμηνευτικής του 19ου αιώνα (Schleiermacher, Dilthey) καί θέτει ως θεμελιῶδες φαινόμενο την έρμηνευτική έμπειρία, πού εκφράζει τό βαθύτερο όντο-

λογικό γνώρισμα του ανθρώπου μέσα από την ανθρώπινη γλωσσικότητα. Επίσης τόνισε τη διαφορά της φιλοσοφικής ερμηνευτικής από την επιστημολογία των έρμηνειών και όριοθέτησε τό διάλογο της φιλοσοφικής ερμηνευτικής μέ τίς έπιστήμες του ανθρώπου.

Η εισαγωγική αυτή εισήγηση στό όλο θέμα του Συνεδρίου δέν θά ήταν δυνατόν νά εκπληρώσει τούς πολλαπλούς στόχους της, αν δέν στηριζόταν σ' ένα φιλοσοφικό λόγο πού είχε μακρά καί γόνιμη ένασχόληση μέ τό συγκεκριμένο αντικείμενό του· ή συζήτηση πού έπακολούθησε έδωσε τήν εύκαιρία νά ολοκληρωθούν οί στόχοι της ανακοίνωσης.

Στήν ανακοίνωσή του ό Έπικ. καθηγητής κ. Σ. Δεληβογιατζής («Η έρμηνευτική καί ή φαινομενολογία των έρμηνειών») δοκίμασε νά εκφράσει τήν ύποψία κατά πόσον ή φαινομενολογία καί ή αναλυτική έρμηνευτική δύνανται νά επιτύχουν τό στόχο τους χωρίς τήν κατανόηση των μορφολογικών δομών του συγκεκριμένου ύποκειμένου ή τήν διεΐσδυση στην περιβαλλοντική του πολυπλοκότητα. Στή συνέχεια ό όμιλητής πρόβαλε τήν ύπόθεση μήπως ή έρμηνεία ως λόγος ύποψίας (Ricoeur) δέ θά μπορούσε νά συμβάλει στην επίτευξη μιās ένιαίας διαλεκτικής προοπτικής· παράλληλα, καί σέ συνάφεια πρός τά προαναφερθέντα, μέσα από αναφορές — έκτός από τόν P. Ricoeur — στους M. Merleau-Ponty καί M. Foucault, αναφορές πού προϋπέθεταν ύψηλό επίπεδο οίκείωσης του όμιλητή μέ τή σκέψη των στοχαστών αυτών, τονίσθηκε ό διαλεκτικός καί έπαναληπτικός ταυτόχρονα χαρακτήρας της έρμηνευτικής.

Η επόμενη θεματική ένότητα της Ημερίδας είχε σχέση μέ τήν έρμηνευτική στή φιλοσοφία του H.G. Gadamer. Ο Δρ M. Βαρδάκης («Η φιλοσοφική έρμηνευτική του H.G. Gadamer»), μαθητής ό ίδιος του φιλοσόφου, προσπάθησε μέ μεθοδικότητα νά δώσει τόσο τό νόημα όσο καί τίς έξακτινώσεις του όρου «έρμηνευτική» στή φιλοσοφική σκέψη του Gadamer. Πρός επίτευξη του στόχου αυτού, εισαγωγικά, τοποθέτησε τόν προβληματισμό του φιλοσόφου τόν αναφερόμενο στην έρμηνευτική σέ τέτοιο επίπεδο ώστε νά φανεϊ ότι είναι συνέχεια της φαινομενολογικής ανάλυσης του Husserl καί της ύπαρξιακής έρμηνείας του φαινομένου (Heidegger), αποσαφηνίζοντας στή συνέχεια ότι στην προκειμένη περίπτωση ή έρμηνευτική δέν πρόκειται ούτε γιά ancilla της Φιλολογίας καί της Ιστορίας, ούτε γιά επιστημολογία· πρόκειται γιά τήν φαινομενολογική διερεύνηση του φαινομένου καί της κατανόησης, στή σφαϊρα του όποιου περιλαμβάνεται τόσο τό έργο τέχνης όσο καί οί ιστορικοφιλολογικές πηγές καθώς καί τά φιλοσοφικά κείμενα. Τέλος, ό όμιλητής αναφέρθηκε σέ συναφείς πρός τά προαναφερθέντα προβληματισμούς του ίδιου φιλοσόφου πρός ολοκλήρωση της εικόνας πού έδωσε γιά τή σκέψη του Gadamer.

Μιά άλλη πλευρά του ίδιου φιλοσόφου έπεχείρησε νά φωτίσει ό καθηγητής κ. Γ. Αντωνόπουλος μέ τήν ανακοίνωσή του «Βασικά θέματα της αρχαίας φιλοσοφίας στην έρμηνευτική του Gadamer».

Αναφερόμενος σέ αρχαιοελληνικούς φιλοσοφικούς όρους καί ιδιαίτερα στους όρους *θεωρία*, *θεωρητικός*, *θεωρός*, ύποστήριξε ότι θά μπορούσε νά γίνει συσχετισμός της έρμηνευτικής του φιλοσόφου αυτού μέ θεμελιώδη θέματα της αρχαίας φιλοσοφίας — ενός χώρου πού έχει γίνει αντικείμενο πολυάριθμων μελετών έκ μέρους του όμιλητή.

Στή συνέχεια ό Έπικ. καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Π. Καϊμάκης άσχολήθηκε μέ τήν έρμηνευτική του Gadamer καί τήν προοπτική υπό τήν όποία αυτή αντιμετώπιζει τό έργο τέχνης. Στην ανακοίνωσή του μέ θέμα «H. Gadamer: Έρμηνευτική καί αισθητική έμπειρία», άφοϋ αναφέρθηκε στό αίτημα του φιλοσόφου γιά τήν ύπαγωγή της Αισθητικής στην Έρμηνευτική, δοκίμασε νά παρουσιάσει μέ στέρεη τεκμηρίωση όχι μόνον τήν αντίληψη του Gadamer γιά τό άχρονο του έργου τέχνης, αλλά καί τήν έξήγηση πού δίνει ό ίδιος ό φιλόσοφος στό χαρακτηρισμό αυτό χρησιμοποιώντας τίς έννοιες: *παιχνίδι*, *σύμβολο*, *γιορτή*, — έννοιες πού θά όδηγήσουν τόν Gadamer στό συμπέρασμα ότι ή αισθητική έμπειρία είναι μιά ανάγνωση του έργου τέχνης.

Τέλος ή ενδιαφέρουσα ανακοίνωση του Δρα κ. Μιχαηλίδη «έξηγητική και έρμηνευτική μέθοδος: ή διαλεκτική τους σύνθεση», λόγω άνυπέρβλητου κωλύματος του όμιλητου, διαβάστηκε από τον Δρα Φ. Καργόπουλο.

Στά πλαίσια τής τέταρτης θεματικής ένότητας τής 'Ημερίδας, ένότητας που άναφερόταν στο πρόβλημα: *'Ερμηνευτική, κριτική θεωρία και κριτική τής ιδεολογίας*, παρουσιάστηκαν οί ανακοινώσεις τής 'Επίκ. κάθηγήτριας του Πανεπιστημίου 'Ιωαννίνων κυρίας Γεωργίας 'Αποστολοπούλου με θέμα «Κριτική τής ιδεολογίας και έρμηνευτική» και του Δρα Γ. Πλάγγεση με τίτλο «Κρητική θεωρία και έρμηνευτική: Dilthey, Gadamer και Jürgen Habermas». 'Η όμιλήτρια, διερευνώντας σε βάθος τίς άπόψεις του Habermas που έντάσσονται στο ευρύτερο πλαίσιο τής Σχολής τής Φρανκφούρτης και του Gadamer, προσπάθησε νά δείξει ότι στή σχέση κριτικής τής ιδεολογίας και έρμηνευτικής δέ διακρίνονται μόνο διαφορές, αλλά είναι δυνατόν νά αναγνωριστούν σημεία συνάντησης που μέ τήν σειρά τους δέ θά έπρεπε νά οδηγήσουν σε παραμερισμό του γεγονότος ότι ή έρμηνευτική του Habermas έπιχειρεί μιά κριτική υπέρβαση τής έρμηνευτικής του Gadamer. 'Ο κ. Πλάγγεσης, άφοϋ έπεσήμανε και αυτός, υπό τή δική του προοπτική τά σημεία έπαφής αλλά και άντιπαράθεσης του Habermas και Gadamer, στή συνέχεια όχι μόνον ύποστήριξε ότι ή έρμηνευτική του πρώτου απέτυχε νά πραγματώσει τό στόχο της για έπαναδιατύπωση του ιστορικού ύλισμοϋ, αλλά και διατύπωσε τό αίτημα για μιά πραγματική ύλιστική έρμηνευτική, σκιαγραφώντας παράλληλα τό έργο που θά έχει αυτή νά φέρεi σε πέρας.

Στήν τελευταία θεματική ένότητα του Συνεδρίου αυτού, ό 'Επίκ. καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Π. Βασιλειάδης, παρουσιάζοντας τήν ανακοίνωσή του με θέμα «'Η Βιβλική έρμηνευτική», άναφέρθηκε στους κυριότερους σταθμούς εξέλιξης τής έρμηνείας τής 'Αγ. Γραφής καθώς και στα προβλήματα τής νεώτερης βιβλικής έρμηνευτικής — κινούμενος σ' ένα χώρο που παρουσιάζεται σήμερα γόνιμος και ένδιαφέρων. 'Η 'Επίκ. καθηγήτρια κυρία Δ. Σφενδόνη-Μέντζου, άνέπτυξε τό θέμα «'Η θεωρία των σημείων του C.S. Lewis: Σημειωτική, όντολογία, έρμηνευτική». 'Η όμιλήτρια, ή όποία έχει παρουσιάσει αξιόλογο συγγραφικό έργο σχετικά με τον Lewis, άφοϋ άναφέρθηκε στα 3 είδη σημείων και τίς όντολογικές κατηγορίες τής σημειωτικής του — ύπογραμμίζοντας ότι μέ τήν έκθεση των τελευταίων έχουμε τή σύνδεση τής σημειωτικής του μέ τήν όντολογία, σημείωσε στή συνέχεια τή σύνδεση τής σημειωτικής του (i) μέ τήν πραγματιστική θεωρία του νοήματος και τίς θεμελιώδεις έννοιες της (ii) μέ τή θεωρία του για τήν έπιστημονική έρευνα και τίς πρωταρχικές σημασίας έννοιές της, άπό τίς όποιες αυτή τής κοινότητας των έρευνητών σε σχέση μέ τήν έννοια τής αλήθειας θεωρήθηκε άπό τήν όμιλήτρια ως τό σημείο συνάντησης τής σημειωτικής μέ τήν έρμηνευτική. Τέλος ή 'Επίκ. καθηγήτρια κυρία Θεόπη Παρισάκη-Γιανναράκη παρουσίασε ανακοίνωση με τον τίτλο «'Ερμηνευτική και τέχνη. 'Η μέθοδος τής κατανόησης στήν έρμηνεία τής τέχνης του D. Hume». Σ' αυτήν ύποστήριξε ότι ή έρμηνεία τόσο τής γένεσης όσο και τής εξέλιξης των τεχνών που προτείνει ό Hume θεμέλιό της έχει τήν έννοια τής κατανόησης. Στή συνέχεια, άφοϋ έπιχείρησε νά δώσει μέ σαφήνεια τό νόημα τής έννοιας αυτής στον προαναφερθέντα φιλόσοφο και άφοϋ συγχρόνως μίλησε περισσότερο αναλυτικά γι' αυτήν (:προϋποθέσεις της, διαφορές της άπό τήν αίτιακή έξήγηση των έπιστημονικών φαινομένων, τρόποι κατανόησης του έργου τέχνης άπό τον κριτικό) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οί άπόψεις του Hume για τήν τέχνη προεικονίζουν θέματα και προβλήματα που άνακύπτουν άπό τήν έφαρμογή τής έρμηνευτικής στο χώρο του αισθητικού φαινομένου.

'Εκτός άπό τίς κύριες ανακοινώσεις υπήρξαν και μερικώτερες ανακοινώσεις και παρεμβάσεις έκ μέρους του Δρα Ι. Πανέρη, Σχολικού Συμβούλου, με θέμα «'Ο αυ-

τοπροσδιορισμός της φιλοσοφίας ως έρμηνευτικό πρόβλημα» και της Δρος Α. Κελεσίδου-Γαλανού με τίτλο «Ἡ έρμηνευτική και τό ποίημα τοῦ Παρμενίδη» κατά τήν όποίαν ή όμιλήτρια είχε τήν εύκαιρία νά θέσει μιά σειρά από ένδιαφέροντες προβληματισμούς και έρωτήματα πού άπτονταν μιᾶς ούμανιστικής προβληματικής.

Τέλος, οί έργασίες της Ἡμερίδας — στην διάρκεια της οποίας λειτούργησε ή πολλαπλά χρήσιμη έκθεση φιλοσοφικοῦ βιβλίου — έκλεισαν μέ τίς καταληκτικές όμιλίες της καθηγήτριας κυρίας Τ. Πεντζοπούλου-Βαλαλά και τοῦ Προέδρου της Ὁργανωτικής Ἐπιτροπής καθηγητή κ. Κ. Βουδούρη. Ἡ όμιλήτρια συνόπισε τά άποτελέσματα τῶν εργασιῶν της Ἡμερίδας, τόνισε τόν πολυφωνικό και ύψηλοῦ επιπέδου χαρακτήρα τῶν ανακοινώσεων και κάλεσε τούς συνέδρους, όμιλητές και μή, νά συνεχίσουν τόν προβληματισμό σχετικά μέ ένα τόσο σημαντικό σήμερα φιλοσοφικό πρόβλημα, όπως είναι αυτό της έρμηνευτικής. Ἐπίσης εξέφρασε τίς εύχαριστίες της πρὸς όλους όσους βοήθησαν τόσο στην οργάνωση όσο και στη διεξαγωγή τοῦ Συνεδρίου.

Στή συνέχεια, ό καθηγητής κ. Κ. Βουδούρης εύχαρίστησε γιά τήν φιλοξενία τοῦ Συνεδρίου τόν Τομέα Φιλοσοφίας τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και τόνισε τόσο τή συμβολή τῶν Συνέδρων γιά τήν επιτυχία της Ἡμερίδας όσο και τήν ανάγκη γιά συνέχιση τῶν προσπαθειῶν.

Ἐάν ό προγραμματισμός τῶν επιμέρους θεματικῶν ἐνοτήτων της Ἡμερίδας προοιῶνιζε, από μεθοδολογική άποψη, τήν δυνατότητα σφαιρικής κάλυψης τοῦ αντικειμένου της, οί ανακοινώσεις αλλά και οί παρεμβάσεις καθώς και ό διάλογος (:όχι μόνο ένδιαφέρων, αλλά και διαθέτων άνεση χρόνου κατά τήν ανέλιξή του) φαίνεται ότι πραγμάτωσαν τή δυνατότητα αυτή. Προηγουμένως κάναμε λόγο γιά προγραμματισμό. Θα πρέπει λοιπόν νά ύπογραμμίσουμε ότι τό Συνέδριο δέν ήταν απλῶς άποτέλεσμα μιᾶς από κοινοῦ άπόφασης τοῦ Δ.Σ. της ΕΦΕ και τοῦ Φιλοσοφικοῦ Τομέα τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τόσο κατά τήν προετοιμασία του (:Προϊόν πολύμηνης έργασίας) όσο και κατά τήν διεξαγωγή του συμμετείχαν μέλη τοῦ Δ.Σ. της ΕΦΕ, τοῦ προαναφερθέντος Τομέα Φιλοσοφίας, καθώς και ή Εϊδική Γραμματεία της Ἡμερίδας. Ἄοκνοι συντονιστές της ὅλης προσπάθειας ὑπῆρξαν από κοινοῦ, ό Πρόεδρος της Ὁργανωτικής Ἐπιτροπής και της ΕΦΕ καθηγ. κ. Κ. Βουδούρης και ή καθηγήτρια κυρία Τ. Πεντζοπούλου-Βαλαλά.

Τέλος, πέρα από τήν όχι μόνο φιλόξενη αλλά και φιλική άτμόσφαιρα πού επέκράτησε κατά τήν διάρκεια της Ἡμερίδας (κατ' έξοχήν απλά δείγματά της ή δεξίωση τοῦ Πανεπιστημίου γιά τούς συνέδρους και ή έν γένει φιλική άτμόσφαιρα πού επέκράτησε κατά τήν λήξη), θα έπρεπε νά έπισημανθοῦν όρισμένα ακόμα στοιχεία: Ἡ Ἡμερίδα είναι τό πρώτο δείγμα μιᾶς προσπάθειας πού έχει στόχο τήν προβολή τῶν επιστημονικῶν δυνατοτήτων ὅλων τῶν Πανεπιστημίων της χώρας, μέσα από τήν δημιουργία ενός θεσμοῦ ό όποϊος θα συνεπικουρήσει στην καλύτερη επικοινωνία τῶν μελῶν τῶν επιστημονικῶν κοινοτήτων τῶν ΑΕΙ και είναι ένα επιτυχημένο δείγμα όχι μόνο γιά όλους τούς λόγους πού αναφέρθηκαν προηγουμένως, αλλά και γιά κάποιους άλλους επιπλέον, όπως ή παρουσία — είτε ως άκροατῶν είτε ως όμιλητῶν — φιλοσοφούντων από ὅλα ανεξαρτήτως τά ΑΕΙ της χώρας καθώς και από τό ΚΕΕΦ της Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ή ίκανοποιητική προσέλευση φοιτητῶν, ή εύάριθμη παρουσία φιλόλογων της Μ.Ε. (με δεδομένο τό πρόβλημα διδασκαλίας τοῦ μαθήματος της φιλοσοφίας στό Λύκειο και τίς προσπάθειες της ΕΚΔΕΦ σέ συνεργασία μέ τήν ΕΦΕ) καθώς επίσης και ή παρουσία είτε ως άκροατῶν είτε ως όμιλητῶν, εκπροσώπων από άλλους χώρους (π.χ. Θεολογία, Νομική).

Με δεδομένα δλ' αυτά δέν μπορεί παρά νά γίνει κατανοητή τόσο ή καθολική ίκανοποίηση πού συνόδευσε τό τέλος τών έργασιών τής 'Ημερίδας όσο καί ή όμόφωνη απόφαση τών Συνέδρων γιά τήν περαιτέρω συνέχιση τής πορείας στήν όδό εκείνη στήν όποία ή Α' Φιλοσοφική 'Ημερίδα Θεσσαλονίκης ύπήρξε ό πρώτος, έπιτυχημένος σταθμός.

Δ. ΛΑΜΠΡΕΛΛΗΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ
ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΙΡΗΝΗ ΣΒΙΤΖΟΥ
ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

Ε. Π. ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΣ: Ο ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ

(30 ΟΚΤ. – 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1985)

Από τον Τομέα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών οργανώθηκε (30 ΟΚΤ. - ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1985) επιστημονικό Συμπόσιο στα Γιάννενα με θέμα:

«Ε.Π. Παπανούτσος: Ο φιλόσοφος και ο παιδαγωγός».

Κατά την πρώτη ημέρα των εργασιών του Συμποσίου ο Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής καθηγ. κ. Β. Κύρκος καλωσόρισε τους Συνέδρους και ετόνισε τους λόγους που οδήγησαν την Οργανωτική Επιτροπή στο να οργανώσει το Συνέδριο ώστε να μελετηθεί το έργο του Ε. Παπανούτσου. Προσφωνήσεις απηύθυναν ο Νομάρχης Ιωαννίνων κ. Β. Μπρακατσούλας, ο Αντιδήμαρχος Ιωαννίνων κ. Σπ. Εργολάβος, ο οποίος ως φιλόλογος και εκπαιδευτικός μίλησε με σαφήνεια, συγκίνηση και έμπνευση για τον Ε. Παπανούτσο και ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων καθηγ. κ. Δ. Μεταξάς.

Μετά την επίσημη έναρξη μίλησαν ο καθηγητής και ακαδημαϊκός κ. Κωνσταντίνος Δεσποτόπουλος και ο καθηγητής κ. Β. Κύρκος. Ο ακαδημαϊκός Κ. Δεσποτόπουλος, έχοντας ως σημείο αναφοράς της παιδευτικής αντιλήψεις του Παπανούτσου, τόνισε, με λόγο σύντονο και εμπνευσμένο, τη σπουδαιότητα του έργου του Παπανούτσου και προσδιόρισε τους σκοπούς που πρέπει να διέπουν την παιδεία των Ελλήνων μέσα σε μια δημοκρατικά οργανωμένη πολιτεία.

Ο καθηγ. κ. Β. Κύρκος, που έχει επανειλημμένα ασχοληθεί με το φιλοσοφικό έργο του Παπανούτσου (βλέπε ΕΦΕ τεύχος 1), με συντομία αλλά και με λόγο σαφή και συνεπή, διέγραψε τη σχέση του Παπανούτσου προς τη νεοελληνική φιλοσοφία και αναφέρθηκε στα σημεία εκείνα στα οποία ο φιλόσοφος Παπανούτσος προάγει τη νεοελληνική φιλοσοφική έρευνα.

Μετά τίς ανακοινώσεις ακολούθησε έντονη και διαφωτιστική συζήτηση μεταξύ των ομιλητών και των Συνέδρων.